

Foder kan reducere skatol og øge vækst hos hangrise

Af Hanne Maribo, Chefforsker, Seges Svineproduktion

Hangriseproduktion diskuteres i hele Europa. Udfordringen er, at nogle hangrise udvikler hangriselugt, som især kan konstateres ved tilberedning og indtagelse af opvarmede produkter.

Der mangler dog international enighed om en analysemetode og sorteringsgrænser for ornelugt.

For dansk svineproduktion er det specielt vores asiatiske eksportmarkeder, der ikke ønsker kød fra hangrise.

Hangriselugt skyldes skatol

Tilvækst: Skatol i fedtvævet kan påvirkes via fodring med fibre eller rent korn, men påvirker ikke androstenon. Øget energi og protein giver hangrisene øget tilvækst.

og androstenon, der primært lagres i fedtvævet, men også forekommer i kødet. Skatol produceres i tarmen af bakterier ud fra aminosyren tryptofan, mens androstenon er et feromon, der produceres i testiklerne.

Fodring spiller en rolle Seges Svineproduktion har gennem de seneste år gen-

nemført en del forsøg med hangrise. Essensen af resultaterne fra disse forsøg er, at skatol kan reduceres via fodring med fibre eller rent korn.

Androstenon kan ikke reduceres via fodring, men udelukkende ved at vælge fædre med lavt androstenonindhold eller slagte lette hangrise.

Fodring med en blanding optimeret med 15 procent ci-

korie reducerer hangriselugt med 50 til 60 procent, når det gives til hangrisene i tre til fire dage før slagtning.

Tidligere forskning med cikorie viste, at fodring med 15 procent cikorie i blandingen i 14 dage reducerede skatol, men dette koster cirka 50 kr. pr. gris og er derfor ikke realistisk.

De nyere forsøg har vist, at samme effekt kan opnås med kortere tid og derfor en væsentlig lavere omkostning. Idéen med at anvende cikorie i kort tid op til levering/slagtning er, at det vil være økonomisk fordelagtigt både at anvende det dyrere specialfoder tilsat 15 procent cikorie i kortere tid og kun til leveringsklare hangrise i udliveringsrummet få dage før levering.

Fodring med rent korn tilsat mineraler over tre dage har vist 30 til 40 procent reduktion af skatol. Ulempen er en nedgang i tilvækst, derfor bør denne strategi kun anvendes til hangrise i få dage i udliveringsrummet, så ikke tilvæksten hos alle grise i stien påvirkes.

Der er også testet jordskokker, roepiller og palmekage, som også har reducerende effekt på skatol.

Canadiske forskere havde fundet, at aktivt kul kunne reducere androstenon i spæk, og i laboratorieforsøg blev der fundet, at aktivt kul kunne binde både skatol og androstenon.

Det kunne ikke genfindes i danske hangrise – her var ingen effekt på spækkets ind-

Aktivt kul i foderet giver ikke effekt på hangriselugt – kun sort foder og sorte grise.

hold af skatol og androstenon. Der blev målt på forskellen fra før til efter fodring med 5 procent aktivt kul, som blev tildelt i 14 dage før slagtning.

Foderet og grisene var synligt sorte, men det var også den eneste effekt.

Mere energi og protein til hangrise

Hangrisenes væksthastighed øges, når de fodres med ekstra energi (+ 7 FE) og protein (+14 procent råprotein) i forhold til normen. Der blev opnået 10 procent højere produktionsværdi og en stigning i tilvækst på 65 g pr. dag.

Den øgede produktionsværdi kan betale merprisen for foderet. Sogrisene kunne ikke betale merprisen for foderet med øget tilvækst.

Denne fodringsstrategi er kun relevant i besætninger, der har mulighed for at fodre han- og sogrise separat.

Nye resultater på vej

I foråret 2020 afsluttes en større afprøvning, der er en

del af et EU-samarbejdsprojekt med syv partnere. Det samlede projekt går ud på at kortlægge bæredygtigheden ved produktion af hangrise ved brug af immunokastration. Seges Svineproduktion har stået for den del, der omhandler økonomisk bæredygtighed.

Der er gennemført en af-

prøvning, hvor galte, hangrise og immunokastrerede hangrise er produceret ud fra fædre med højt og lavt androstenon-niveau.

I afprøvningen er blandt andet målt hangriselugt, produktivitet, testosteron, adfærd og penisskader. På baggrund af resultaterne skal der beregnes økonomi for produktion af gal-

te, hangrise og immunokastrerede hangrise.

Med den viden, vi har udarbejdet om hangriseproduktion de seneste år, er vi i Danmark i front.

Cikorie i tre til fire dage reducerer skatol.

Der er to hangriselugtstoffer. Det ene, skatol, kan reduceres via foderet.